

Autor: Marek Tatała

Komunikat nr 36 z 23 lipca 2013

W dniu 11.07.2013 r. otrzymałem z Ministerstwa Finansów (MF) i Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej (MPiPS) odpowiedź na wniosek o udostępnienie informacji publicznej, w której stwierdzono, że „Przegląd funkcjonowania systemu emerytalnego” został opracowany przez „pracowników MF i MPiPS”. Opinia publiczna do dziś nie poznała więc imiennej listy autorów tego niekompletnego, tendencyjnego i manipulacyjnego dokumentu. Nadal próbujemy taką listę uzyskać.

• Opis przypadku

W dniu 27.06.2013 r. złożyłem w Ministerstwie Finansów i Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej wnioski (pełna treść w załączniku) o udostępnienie następujących informacji:

1. Listy wszystkich autorów (imię, nazwisko, reprezentowane ministerstwo) przeglądu funkcjonowania systemu emerytalnego pt. „Bezpieczeństwo dzięki zrównoważeniu” upublicznionego w czerwcu 2013 r.
2. Informacji czy w pracach nad wymienionym w pkt. 1 przeglądem brały udział osoby spoza Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz Ministerstwa Finansów

W odpowiedziach z 11.07.2013 r. otrzymałem z obu Ministerstw informacje, że w pracach nad przeglądem nie brały udziału osoby spoza MF i MPiPS. **Nie uzyskałem jednak pełnej odpowiedzi na pkt. 1 wniosków.** W pismach z obu Ministerstw możemy przeczytać, że **przegląd został opracowany przez „pracowników MF i MPiPS”** pod nadzorem Ministra Rostowskiego i Ministra Kosiniaka-Kamysza, a prace koordynował Sekretarz Stanu w MPiPS Marek Bucior. **Urzednicy, którzy przygotowywali ten dokument, pełen nieuzasadnionej krytyki względem II filara i proponujący jego stopniową likwidację, pozostają nadal anonimowi.**

• Ocena eksperta FOR

Przegląd funkcjonowania systemu emerytalnego pt. „Bezpieczeństwo dzięki zrównoważeniu” jest tak naprawdę raportem krytykującym istnienie i działanie II kapitałowego filara systemu emerytalnego. Niekompletność, tendencyjność i nierzetelność tego dokumentu wynika m.in. z:

- Praktycznego pominięcia niezwykle istotnych i kosztownych dla podatników części systemu emerytalnego takich jak: przywileje emerytalne, ubezpieczenia rolników w KRUS, specjalne systemy emerytalne dla służb mundurowych, sędziów i prokuratorów. Raport poświęca im niecałe 2 strony i nie zawiera żadnych rekomendacji zmian w tych obszarach.
- Wyciągania wniosków na podstawie metodologicznych błędów (np. porównania stóp zwrotu) i manipulacji (np. koszty II filara czy wpływ II filara na dług publiczny i rating Polski)
- Przedstawienia tylko jednej propozycji wypłat, która oznacza stopniowy powrót do jednofilarowego, a tym samym mniej bezpiecznego systemu emerytalnego.
- Zarekomendowania zmian w systemie emerytalnym, które doprowadzą do stopniowej likwidacji II filara i nacionalizacji zgromadzonych tam oszczędności emerytalnych Polaków.

Autorzy raportu zdają się zapominać, że to właśnie dwa różniące się od siebie filary (czyli ZUS i OFE) stanowią fundament systemu nazwanego kiedyś nie bez powodu „**Bezpieczeństwo dzięki różnorodności**”. Do tej pory system opierał się na obciążonym ryzykiem politycznym i demograficznym repartycyjnym I filarze i obciążonym ryzykiem finansowym kapitałowym II filarze. Dzięki temu możliwe było równoważenie różnych rodzajów ryzyka. Teraz planuje się, kosztem ubezpieczonych i przyszłych emerytów, tę różnorodność z systemu wyeliminować. Dlatego właśnie tak ważne jest, aby opinia publiczna mogła dowiedzieć się, którzy, wciąż anonimowi urzędnicy, poza Ministrem Rostowskim, Ministrem Kosiniakiem-Kamyszem i Sekretarzem Stanu Markiem Bucioem stoją za szkodliwymi propozycjami i całym „przełładem” systemu.

Co ciekawe to ten sam Sekretarz Stanu informował posłów, że „Zgodnie z ostatnimi analizami Międzynarodowej Organizacji Nadzorów Emerytalnych (IOPS) **polski system emerytalny jest najtańszym systemem spośród 19 analizowanych krajów. Obciążenie kosztami członków w polskim kapitałowym systemie emerytalnym należy do najniższych na świecie. (...) W tym czasie uczestnicy funduszy inwestycyjnych o podobnym profilu inwestycyjnym do OFE ponosili koszty na poziomie nawet kilkakrotnie wyższym.**”¹ Jednocześnie, zgodnie z pismem z MPiPS, Sekretarz Stanu Marek Bucior koordynował prace nad przeglądem, w który wielokrotnie podkreślono jak kosztowny jest II filar systemu emerytalnego. Czy od czerwca 2012 r. koszty II filara tak drastycznie wzrosły?

Jak powiedział 4.07. br. Minister Rostowski, „każdy obywatel ma dostęp do samego przeglądu. On jest bardzo rzetelnie, solidnie i tak, powiedziałbym, bardzo neutralnie, z punktu widzenia nastawienia do tych spraw, przygotowany.”² Niestety nie każdy obywatel może dowiedzieć się, którzy urzędnicy MF i MPiPS, poza wymienionymi trzema osobami, przyłożyli rękę do planowanej stopniowej likwidacji II filara. Jeśli raport jest taki rzetelny i solidny jak twierdzi Minister Finansów to chyba nie mają się oni czego wstydić?

W dniu 22.07.2013 złożyłem w MF i MPiPS, w odpowiedzi na pisma z obu Ministerstw, wnioski o udostępnienie informacji publicznej, w których wnioskuję jeszcze raz o ujawnienie imiennej listy „pracowników MF i MPiPS”, którzy opracowywali przegląd. **Potencjalni likwidatorzy oszczędności emerytalnych Polaków w II filarze nie powinni pozostawać anonimowi.**

¹ Odpowiedź na interpelację nr 4875, <http://www.sejm.gov.pl/sejm7.nsf/InterpelacjaTresc.xsp?key=194EEB96>

² <http://www.polskieradio.pl/9/299/Artykul/880428,Rostowski-budzet-mialby-sie-lepiej-gdyby-ludzie-rezygnowali-z-OFE>

Załączniki: 1. Wniosek o udostępnienie informacji publicznej 27.06.2013, 2. Odpowiedź z MPiPS z 11.07.2013, 3. Odpowiedź z MF z 11.07.2013

Recenzent/ Leszek Balcerowicz

Kontakt do eksperta

Marek Tatała

e-mail: marek.tatala@for.org.pl

tel.: +48 725 212 552

Forum Obywatelskiego Rozwoju

Al. J. Ch. Szucha 2/4 lok. 20, 00-582 Warszawa

tel. +48 22 628 85 11

e-mail: info@for.org.pl

www.for.org.pl